מה הדין: ליסטים (פורצים) שפתחו דיר של חברו והבהמה יצאה והזיקה – מי חייב בתשלומין?

מתוך שיעורי הרב אלחנן פרץ שליט"א בדיני ממונות, נזיקין והלכות גזילה

ליסטים (גזלנים) שפתחו דיר של חברו והבהמה יצאה והזיקה:

אם הליסטים הוציאו את הבהמה מדעתם כדי לגזלה (כגון שמשכוה או הקישוה במקל להוציאה לרשותם), הרי הם נכנסו תחת הבעלים מאיותם וחייבים בכל הנזקים שגרמה משעת משיכה.

אם הליסטים רק פתחו את גדר הדיר ולא עשו מעשה קניין בבהמה, והבהמה יצאה מעצמה והזיקה – הליסטים פטורים בבית דין מדאורייתא מפני שזהו "גרמה בנזיקין" (אף שחייבים לצאת ידי שמיים), ובעל הבהמה פטור מפני שנעשה באונס על ידי הפורצים.

הסבר הסוגיה והמעשה מתוך השיעור:

בסוגיה זו נתברר החילוק היסודי בין מי שעושה מעשה בגוף החפץ/הבהמה לבין מי שגורם נזק בעקיפין. בשיעור הובא משל לאשת אברך שהטמינה מעות בגרב מקופלת בארון לקראת קניות פסח, או אדם שהגביה חפץ ללא דעת לקנותו: כל עוד לא נעשה מעשה קניין מפורש בגוף החפץ, איסור גזל נכנס לתוקפו רק על ידי משיכה או הגבהה. לפיכך, פורץ שרק פתח את המנעול וברח, לא קנה את הבהמה ולא נעשה בעליה, ונזקיה נחשבים כגרמה בעלמא.

(מקורות: שולחן ערוך, חושן משפט, סימן שצ"ו סעיף ג' ; סמ"ע וש"ך שם ; ותוספות, מסכת בבא קמא, דף נ"ו עמוד א').

התשובות נערכו על פי שיעורי הרב אלחנן פרץ שליט"א ועל פי פסקים שקיבל מאת הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל ומגדולי הפוסקים, והן לעיון בלבד. אין לסמוך על האמור כאן להלכה למעשה, ובשאלה פרטית יש לפנות לרב או לבית הוראה.

בית מדרש להכשרת דיינים ומורי הוראה

לימודי הלכה ברמה גבוהה ועיון ישיבתי מעמיק על פי גדולי הפוסקים, בראשות מורנו הרב אלחנן פרץ שליט"א, גאב"ד "חוקת משפט".

שימוש בדיני תורה בפועל ותעודת הסמכה בסיום המסלול · שיעור חושן משפט בכל יום שלישי בערב, שכונת רוממה, ירושלים

חפשו בגוגל: "בית הוראה הוראת המשפט"

להרשמה ולפרטים: 02-6260680 · horat-hamishpat.co.il

סרקו את הקוד לאתר הוראת המשפט

https://horat-hamishpat.co.il/halacha-qa/lestim-opened-pen-animal-damaged/